

Kestävää kehitystä vastuullisella yritysrahoituksella

Vuoden 2015 kehitystuloksia Finnfundin sijoituksista

Entistä suurempi osa Finnfundin sijoituksista kohdistuu köyhimpiin maihin. Vuonna 2015 peräti 92 % uusista sijoituksista tehtiin kolmeen köyhimpään OECD:n kehitysapukomitean määrittelemään maaluokkaan. Samaan aikaan salkun koko sekä yksittäisten sijoitusten koko on kasvanut.

Köyhimpiin maihin sijoittaminen on lisännyt sijoitusten taloudellista riskiä. Samalla Finnfund on pitänyt kiinni siitä, että hankkeiden kautta syntyy ihmisten ja ympäristön kannalta hyviä kehitysvaikutuksia.

Finnfund seuraa kaikkien sijoitustensa osalta työpaikkojen ja erityisesti naistyöntekijöiden

sekä verotulojen ja muiden veroluonteisten maksujen määriä. Lisäksi seurataan muun muassa tuotetun energian, hankkeiden kotimaassa tehtyjen kotimaisten ostojen määrää sekä mikrolainojen että pienille ja keskiuurille yrityksille tarjottavien lainojen määrää. Tämä perustuu kansainvälisten kehitysrahoittajien yhteisiin indikaattoreihin.

Vuonna 2015 Finnfundin rahoittamat yritykset työllistivät suoraan 25 600 ihmistä sekä maksoivat veroja ja veroluonteisia maksuja valtiolle yhteensä 285 miljoonaa euroa toimintamaissaan.

Tähän koosteeseen on poimittu lisää tietoa Finnfundin sijoitusten vuonna 2015 tuottamista kehitystuloksista.

Taustaa

- Vuoden 2015 lopun tilannetta kuvaavat tiedot saatiin 87 yrityksestä (82 % raportointivelvollisista yrityksistä).
- Hankkeiden kehitysvaikutuksia on seurattu koko salkun tasolla vuodesta 2010 alkaen.
- Kehitysvaikutusten seuranta perustuu kansainvälisten kehitysrahoittajien yhteisesti sopimiin indikaattoreihin (HIPSO), jotka ovat yhteensopivia Global Reporting Initiative:n (GIIN) IRIS-indikaattorien kanssa.
- Kehitysvaikutusten arviointia kehitetään jatkuvasti. Tavoitteena on esimerkiksi arvioida entistä paremmin, miten sijoitukset tukevat YK:n jäsenmaiden syksyllä 2015 sopimien kestävän kehityksen tavoitteiden ja Agenda 2030:n toteutumista.
- Tiedot kerätään vuosittaisella, toimialojen mukaan räätälöidyillä kyselyillä.

Työpaikan avulla pois köyhyydestä

Vuoden 2015 lopussa ne yritykset, joihin Finnfund on sijoittanut suoraan, työllistivät 25 600 ihmistä. Heistä naisia oli 9 140 (36 %). Tätä yli kolmanneksen osuutta voidaan pitää merkittävänä, sillä monessa kehitysmaassa naiset ovat miehiä harvemmin virallisissa työpaikoissa. Yli 12 000 eli lähes puolet työpaikoista sijaitsi Afrikassa.

Rahoitussektori on merkittävä työllistäjä. Suorista työpaikoista 11 800 syntyi rahoitussektorilla, jossa erityisesti pienrahoitusta eli esimerkiksi pienille yrityksille pienlainoja tarjoavat yritykset työllistävät paljon. Näistä työntekijöistä naisia oli 45 %.

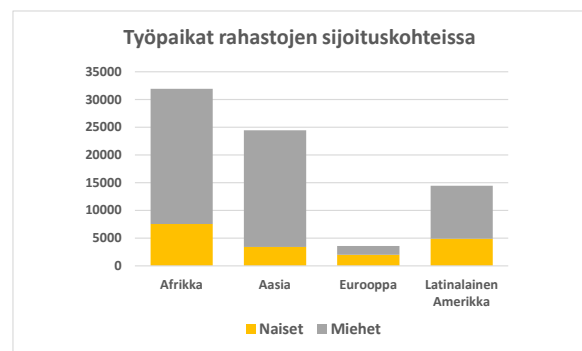
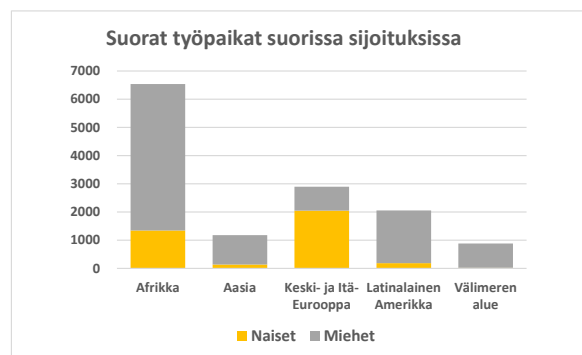
Tuotannolliset yritykset sekä infrastruktuurihankkeet tarjosivat työpaikan suoraan 13 557 ihmiselle, joista naisia oli 3746 (29 %).

Epäsuoria työpaikkoja raportoitiin yhteensä 8 114, joista naisia oli 1 312 eli noin (16 %). Luku on suuntaa antava, ja todennäköisesti epäsuorien työpaikkojen määrä on raportoitua suurempi: vain osa yrityksistä kerää tietoa säännöllisesti ja tulkinat epäsuorista työpaikoista vaihtelevat.

Epäsuorat työpaikat liittyvät yrityksen toimintaan mutta ihmiset eivät ole yrityksen palkkistoilla, vaan he työskentelevät omassa tai paikallisessa yrityksessä ja tuottavat esimerkiksi ruoka-, siivous- tai kuljetuspalveluja. Yrityksen työpaikat lasketaan hankeyhtiön toiminnasta

Miksi työpaikat ovat tärkeitä kehitykselle?

Työpaikka on usein tärkein väylä ulos köyhyydestä. Yleensä ongelmana ei ole työn puuttuminen, vaan työtä ei ole riittävästi, se on epävarmaa ja epävirallista. Maailmanpankki on arvioinut, että kehittyvissä maissa yhdeksän kymmenestä työpaikasta syntyy yksityiselle sektorille. Siksi työpaikat ovat tärkeitä niin yksilöiden ja heidän lähipiirinsä kuin koko yhteiskunnan kehitykselle.

välillisesti aiheutuviksi, jos vähintään puolet sen tuloista liittyy suoraan hankeyhtiön toimintaan.

Kehitysvaikutusten näkökulmasta epäsuorien työpaikkojen merkitys on suuri: yksi yritys voi lisätä yritystoimintaa ja työpaikkoja lähiympäristössään merkittävästi. Eurooppalaiset kehitysrahoittajat ovat kehittämässä menetelmiä epäsuorien työllisyysvaikutusten tarkempaan arviointiin.

Suorien sijoitusten lisäksi Finnfund rahoittaa yrityksiä välillisesti rahastojen kautta. Välillisesti rahoitetut yritykset työllistivät 74 700 ihmistä, joista naisia oli 17 800 (24 %). Eniten näitä työpaikkoja oli pienrahoitussektorilla ja palveluissa, mutta myös maataloudessa, teollisuudessa ja rahoituslalla.

Metsätalous työllistää Sierra Leonen ja Ghanan maaseudulla

Kestävä metsätalous on hidasta työtä, jossa tarvitaan paljon työntekijöitä eri vaiheissa: puiden kasvattamisessa, istutuksessa, metsänhoidossa ja lopulta puutavaran valmistamisessa. Metsätalous pystyy tarjoamaan kipeästi kaivattuja työpaikkoja syrjäisillä alueilla, joissa on muuten vaikea löytää töitä.

Miro Forestry kasvattaa metsää ja tuottaa puutavaraa Sierra Leonessa ja Ghanassa. Sillä on istutettuna yhteensä noin 7 000 hehtaaria metsää. Yritykselle on tärkeää olla vastuullinen työnantaja ja toimia tiiviissä yhteistyössä paikallisten asukkaiden kanssa. Se pyrkii aina palkkaamaan ensisijaisesti paikallisia työntekijöitä.

Työntekijöiden määrä on kasvanut tasaisesti: vuonna 2015 yritys työllisti yhteensä jo 813 ihmistä – 414 enemmän kuin edellisvuonna. Lähes neljännes (23 %) sen työntekijöistä oli naisia. Peräti 70 %:lla yrityksen työntekijöistä ei ole lainkaan koulutusta, ja tästä kouluttamattomasta työvoimasta 20–30 % on lukutaidotonta. Yritys maksaa kaikille työntekijöilleen vaatimusten yllittävä palkkaa: esimerkiksi kouluttamattomien työntekijöiden palkka on keskimäärin 30 % maiden vähimmäispalkkaa korkeampi. Lisäksi se tarjoaa kaikille työntekijöille koulutusta sekä muun muassa ruoka-avustuksen, terveydenhuoltoa ja äitiysvapaan. Finnfund on tukenut Miro Forestryn toimintaa vuodesta 2014. Tänä aikana Miro on kasvanut ja kehittynyt yrityksenä. Se on kehittänyt vastuullisuuttaan jatkuvasti, mistä yhtenä esimerkkinä on pyrkimys saada kansainvälinen FSC-sertifikaatti vuoden 2017 aikana. Kestävä metsätalous on yksi Finnfundin painopisteistä.

Maa: Sierra Leone, Ghana
Toimiala: Metsä ja puutuotteiden valmistus
Finnfundin sijoitusvuosi: 2014
www.miroforestry.com

Tuloja valtiolle eniten rahastojen kautta rahoitetuista yrityksistä

Finnfundin rahoittamat yritykset maksoivat veroja ja veroluonteisia maksuja vuonna 2015 yhteensä 285 miljoonaa euroa toimintamaissaan. Tästä 36 miljoonaa euroa maksoivat yritykset, joita on rahoitettu suoraan, ja 182 miljoonaa euroa yritykset, joihin Finnfund on sijoittanut rahastojen kautta.

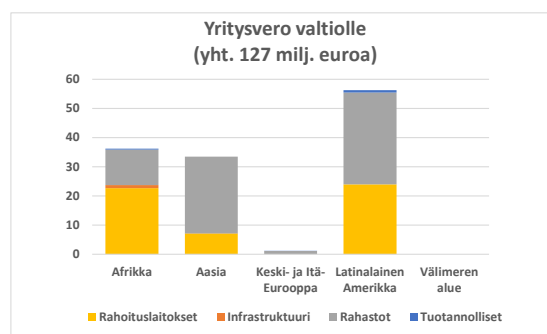
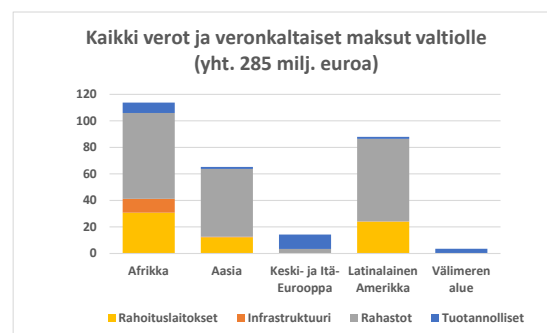
Välillisesti, rahastojen kautta sijoitetuista yrityksistä suurin osa oli pienrahoituslaitoksia kuten mikrolainoja tarjoavia pankkeja, uusiutuvan energian ja cleantech-alan yrityksiä sekä infrastruktuurialan yrityksiä.

Tuloverojen osuus kokonaisuudesta oli 127 miljoonaa euroa, ja siitä yli 70 miljoonaa euroa eli

suurimman osan maksoivat yritykset, joihin on sijoitettu rahastojen kautta.

Lisäksi Finnfund on sijoittanut esimerkiksi rahoituslaitoksiin, joiden tehtävänä on tarjota rahoitusta muun muassa pienyrityksille. Nämä rahoituslaitokset maksoivat veroja ja veroluonteisia maksuja yhteensä 67 miljoonaa euroa.

Maantieteellisesti eniten veroja ja veroluonteisia maksuja maksettiin Afrikan maihin (113 miljoonaa euroa). Seuraavaksi eniten niitä maksettiin Latinalaisen Amerikan (88 miljoonaa euroa) ja Aasian (65 miljoonaa euroa) maihin.

Miksi verotulot ovat tärkeitä?

Finnfundin tehtävänä on edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Tähän kehitykseen kohdemaat tarvitsevat verotuloja ja muita maksuja. Niiden turvin maiden julkinen hallinto voi rakentaa ja tarjota kansalaisilleen palveluja, kuten kouluja, terveydenhuoltoa ja infrastruktuuria.

Yksi Finnfundin työn tärkeimmistä kehitystavoitteista ja saavutuksista onkin rahoitettujen yritysten toimintamaissaan maksamat verot ja muut maksut maan julkiselle sektorille.

Energiaa koteihin, kouluihin ja yrityksiin

Uusiutuva energia on yksi Finnfundin painopisteistä. Siksi Finnfund on sijoittanut sekä suoraan energia-alan yrityksiin että rahastoihin, jotka keskittyvät erityisesti uusiutuvan energian yrityksiin. Finnfund seuraa ja raportoi, miten paljon energiaa voimalaitokset tuottavat valtion verkkoon toimintamaissaan.

Suoraan rahoitetut hankkeet etenivät hyvin, ja verrattuna edellisvuoteen suorien sijoitusten energiantuotannon kokonaismäärä kasvoi: vuonna 2015 energiaa tuotettiin yhteensä 447 gigawattituntia edellisvuoden 409 gigawattituntiin verrattu-

na. Toiminnassa olivat muun muassa vesivoimalat Hondurasissa, biovoimalaitokset Thaimaassa sekä tuulivoimalat Kap Verdellä. Näiden lisäksi rakenteilla on uusia voimaloita muun muassa Keniassa ja Jordaniassa. Niiden valmistuttua on odotettavissa, että tuotetun energian määrä kasvaa edelleen.

Rahastojen kautta sijoitetut yritykset raportoivat tuottaneensa energiaa yhteensä 2 678 gigawattituntia.

Kap Verdellä pyörii Afrikan suurin tuulivoimapuisto

Finnfund sijoitti vuonna 2010 Cabeólica-yritykseen, joka rakensi neljälle Afrikan länsirannikolla sijaitsevan Kap Verden saarelle tuulivoimaloita: Santiagolle, São Vicentelle, Salille ja Boa Vistalle. Niiden kapasiteetti on yhteensä 25,5 megawattia. Hankkeella on ollut suuri merkitys saarivaltiolle, sillä puhtaalla tuulivoimalla on voitu korvata 15 miljoonaa litraa ulkomailta tuotua polttoainetta ja säästetty jopa 55 000 tonnia hiilidioksidipäästöjä vuosittain. Energiantuotanto käynnistyi vähitellen vuonna 2011, ja lopulta tuulivoimalat pyörivät kaikilla neljällä saarella vuonna 2013, kun Cabeólica voitti myös arvostetun kansainvälisen Ashden Award -palkinnon.

Vuonna 2015 tuulipuistot tuottivat 21,4 % maan energiantarpeesta. Samalla yhtiö on tarjonnut hyviä työpaikkoja paikallisille ja mahdollistanut myös palaamisen kotimaahan.

Yhteenlaskettuna Kap Verden voimalat muodostavat Afrikan suurimman tuulivoimapuiston – toistaiseksi. Finnfund on sijoittanut myös Kenian Turkanajärven rannalle nousevaan tuulivoimapuistoon, johon nousee 365 tuuliturbiinia. Lake Turkana Wind Power tulee olemaan valmistuessaan vuonna 2017 Saharan eteläpuolisen Afrikan suurin tuulivoimapuisto.

Maa: Kap Verde
Toimiala: Uusiutuva energia, tuulivoima
Finnfundin sijoitusvuosi: 2010
www.cabeolica.com

Finnfundin sijoitukset ovat osa ilmastorahoitusta

Vuonna 2015 Finnfundin sijoituksilleen maksamista maksatuksista eli esimerkiksi osakepääomamaksuista noin 14 miljoonaa luokiteltiin Suomen viralliseksi ilmastorahoitukseksi. Yhteensä Suomen ilmastorahoitus oli noin 115 miljoonaa euroa, joka jakautui ilmastonmuutoksen hillintään (noin 57 %) ja sopeutumiseen (noin 43 %).

Vuoden 2015 lopussa noin puolet Finnfundin sijoittamista varoista oli sijoitettuna ilmastohankkeisiin.

Nämä ovat esimerkiksi uusiutuvan energian ja energiatehokkuutta parantavia hankkeita sekä kestävä metsätaloutta. Niissä tavoitteena on hiilidioksidipäästöjen väheneminen ja ilmastonmuutoksen hillintä. Vastaavasti ilmastonmuutokseen sopeutumista tukevat esimerkiksi maataloutta kehittävät hankkeet.

Rahoitus auttaa pienyrittäjää eteenpäin

Finnfund rahoittaa sekä suoraan että rahastojen kautta rahoituslaitoksia. Ne tarjoavat rahoituspalveluja tyypillisesti pienille ja keskisuurille yrityksille sekä yksittäisille ihmisille, joilla ei ole usein muita mahdollisuuksia päästä luotettavien ja virallisten pankkipalvelujen piiriin.

Pienimpiä mikrolainoja tarjotaan usein yksittäisille ihmisille tai pienyrittäjille, joilla on esimerkiksi oma kauppa, viljelmä tai ompelimo. Monet asiakkaista ovat naisia. Tavoitteena on lisätä rahoituspalveluiden tasa-arvoisuutta sekä vähentää köyhyyttä.

Finnfundin rahoittamat yritykset myönsivät vuonna 2015 noin 3,3 miljoonaa mikrolainaa, joiden arvo oli yhteensä 764 miljoonaa euroa. Suurin osa lainoista myönnettiin Aasiassa.

Lisäksi Finnfund rahoitti pieniä ja keskisuuria yrityksiä tähän asiakasluokkaan keskittyneiden rahastojen ja pienrahoituslaitosten kautta Afrikassa, Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Myönnettyjen lainojen arvo oli yhteensä 1 547 miljoonaa euroa.

Miksi pankkipalveluilla on merkitystä kehitykselle?

Luotettavilla pankkipalveluilla voi olla suuri merkitys niin yksittäisten ihmisten kuin yritysten kehitykselle. Pankkipalvelut mahdollistavat luoton saamisen, säästämisen ja sitä kautta elämän paremman suunnittelun, kun rahaa ei tarvitse käsitellä käteisenä tai säilyttää kiinteänä omaisuutena. Lisäksi mikrorahoitus mahdollistaa suuremman valinnanvapauden elinkeinon suhteen ja voi esimerkiksi lisätä naisten itsemääräämisoikeutta.

Kehittyvillä markkinoilla merkittävä osa työpaikoista on pienissä yrityksissä, joiden pääsy perinteisten rahoituspalveluiden piiriin on usein hankalaa. Siksi palveluiden saatavuuden parantaminen on myös osa yhdeksättä kestävä kehityksen tavoitetta *rakentaa kestävä infrastruktuuria ja edistää kestävä ja osallistava teollisuutta sekä vauhdittaa innovaatioita*. YK:n jäsenmaat sopivat 17:sta kestävä kehityksen tavoitteesta vuoteen 2030 asti osana kestävä kehityksen Agenda 2030:ta.

Pankkipalvelut ja rahalähetykset tulivat kännykkään Etiopiassa

M-BIRR on Etiopian ensimmäinen rahalähetykset- ja maksupalvelu, joka tarjoaa erityisesti maaseudun asukkailla mahdollisuuden päästä käyttämään luotettavia pankkipalveluja kännykän avulla. Suosittuja toimintoja ovat etenkin rahansiirrot, käteisnostot ja puheajan lataaminen.

Vain noin 10 prosentilla etiopialaisista on pankkitili. M-BIRRIä käyttävätkin pienrahoituslaitosten asiakkaat erityisesti köyhällä maaseudulla, jossa kaupunkeihin ja ulkomaille muuttaneiden sukulaisten rahalähetykset ovat tärkeä tulonlähde. Aiemmin rahat on jouduttu toimittamaan perille käteisenä esimerkiksi perheenjäsenten tai bussikuskien mukana, mikä on lisännyt kuluja ja riskejä. M-BIRRI:n kautta voi lähettää myös pieniä rahasummia.

Vuodesta 2015 toiminut palvelu on kasvattanut suosiotaan nopeasti: sillä on jo noin 440 000 käyttäjää eri puolilla Etiopiaa. Palvelua käyttävät myös monet maassa toimivat avustajajärjestöt. Palvelu muistuttaa Keniassa erittäin suosittua M-Pesa-mobiilimaksujärjestelmää. Finnfund on tukenut M-BIRRIä jo vuodesta 2011 lähtien, jolloin se ryhtyi yhdeksi palvelun kehittäneen MOSS-yrityksen omistajista.

Maa: Etiopia
Toimiala: Tietoliikenne ja tietotekniikka
Finnfundin sijoitusvuosi: 2011
www.mbirr.com

Kuva: M-BIRR

Rahoituslaitos auttaa pääsemään kiinni omaan asuntoon

Asunnon hankkiminen Kambodžassa ei ole helppoa. Etenkin jos on köyhä. First Finance on maan ensimmäinen rahoituslaitos, joka on erikoistunut myöntämään köyhille ja alemman keskiluokan perheille luottoja ensimmäisen asunnon hankintaan ja remontteihin.

Yritys myöntää asuntoluottoja kambodžalaisille, jotka eivät saisi pankista lainaa ensiasunnon hankkimiseen. Perinteiset pankit keskittyvät tarjoamaan asuntolainoja tyypillisesti ylemmille tuloluokille. Asuntolainan avulla usein heikoissa oloissa asuvilla perheillä on mahdollisuus päästä kunnon asuntoon ja parantaa elämänlaatuaan. First Financen tyypillinen asiakas on pienyrittäjänä työskentelevä nainen. Tyypillisiä asiakkaita ovat myös alemman palkkaluokan työntekijät, jotka ovat töissä yksityisellä sektorilla tai kansalaisjärjestöissä.

Vuoden 2015 loppuun mennessä First Financen asiakkaana on ollut jo yli 1700 perhettä. Vuonna 2015 yli puolet (53 %) asiakkaista oli pienyrittäjiä ja 62 % naisia. Lähes viidennes (19 %) lainoista myönnettiin ihmisille, jotka ansaitsevat alle 6 Yhdysvaltain dollaria päivässä ja yli puolet (57 %) ihmisille, jotka ansaitsevat alle 12 dollaria päivässä. Lainojen keskimääräinen koko on noin 11 000 Yhdysvaltain dollaria. Yritys panostaa paljon asiakaspalveluun: tapaamisissa selvitetään huolellisesti lainatuotteiden sisältö ja ehdot. Tarvittaessa annetaan apua myös ensiasunnon ostoon liittyvien lainoillisten asioiden hoitamisessa.

Vuonna 2015 First Financellalla oli 83 työntekijää, joista 26 eli noin kolmannes oli naisia. Finnfund on rahoittanut yritystä vuodesta 2013.

Maa: Kambodža
Toimiala: Rahoituslaitos
Finnfundin sijoitusvuosi: 2013
www.firstfinance.biz

Kuva: First Finance

Yritykset vauhdittavat kehitystä paikallisilla hankinnoilla

Yrityksillä on suuri merkitys paikallisesti sekä työllistäjänä että erilaisten palvelujen ja tuotteiden ostajana. Tietoja saatiin 21 yrityksestä, jotka raportoivat ostaneensa kotimaassaan palveluita ja tuotteita yhteensä 252 miljoonalla eurolla.

Näistä suurin osa oli yrityksiä, jotka ovat jo ohittaneet valmistelu- ja rakennusvaiheen, joten hankinnat liittyivät yrityksen perustoimintaan. Tyypillisiä ostoja ovat esimerkiksi raaka-aineet, kuljetus-, siivous- ja ruokapalvelut sekä koulutus- ja turvallisuuspalvelut.

Laadukkaita lääkkeitä kehitysmaihin ja kriiseihin

Luottettavia ja edullisia lääkkeitä malariaan, aidsiin, tuberkuloosiin. Ripuli-, mato- ja tulehduslääkkeitä miljoonille ihmisille. Kenialainen Universal Corporation Limited -lääketehdas on parantanut miljoonien ihmisten elämää Afrikassa ja eri puolilla maailmaa.

Vuonna 2005 suomalainen Pentti Keskitalo perusti lääkketehtaan Nairobien lähelle kenialaisten kumppaneiden kanssa. Rahoittajaksi lähti muun muassa Finnfund. Tehdas pystyy valmistamaan laadukkaita rinnakkaislääkkeitä jopa 2,4 miljardia pilleriä vuodessa. Se työllistää yli 400 ihmistä.

Tärkeä etappi oli vuonna 2011, kun tehdas sai YK:n terveysjärjestö WHO:n esihyväksynnän valmistamalleen aids-lääkkeelle ja läpäisi laatua mittaavan WHO:n tehdastarkastuksen. Tämän ansiosta lääkkeitä voivat hankkia nyt myös YK-järjestöt kuten Unicef. Nykyisin yrityksen valmistamia lääkkeitä menee eri järjestöjen kautta käyttöön ympäri maailmaa muun muassa Syyriaan, Haitille ja Afganistaniin. Kehitysrahoittajalle tyypillisesti Finnfund oli tukemassa tehtaan toiminnan käynnistymistä ja kasvua. Finnfund luopui omistuksestaan vuoden 2015 lopussa.

Maa: Kenia
Toimiala: Lääketeollisuus
Finnfundin sijoitusvuosi: 2005
<http://uel.co.ke>

Kuva: Jarmo Teimilä

Kehitysvaikutusten arviointi Finnfundissa

Finnfundin tehtävänä on edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä rahoittamalla niissä kannattavia ja vastuullisesti toimivia yrityksiä. Kehitysvaikutusten arvioinnissa keskitytään rahoitettaviin yrityksiin ja niiden lähimpiin sidosryhmiin.

Arviointityökalun (DEAT, Development Effect Assessment Tool) sisältämiä indikaattoreita on kehitetty yhteistyössä muiden eurooppalaisten kehitysrahoituslaitosten kanssa, jotta yhteisten hankkeiden arviointi ja vertailtavuus olisi mahdollisimman helppoa. Työkalua kehitetään jatkuvasti.

- Finnfundin kotisivut www.finnfund.fi
- Finnfundin hankkeet kartalla <http://map.karttapalvelut.fi/finnfundnew>
- Vuosikertomus 2015 <http://annualreport.finnfund.fi/2015>
- Harmonized Indicators for Private Sector Operations (HIPS0) <https://indicators.ifipartnership.org>
- Maailmanpankin World Development Report 2013: Jobs <http://go.worldbank.org/F9LTUZLSS0>